

Mathias Énard
BANCHETUL
ANUAL AL
CONFRERIEI
GROPARIILOR

Traducere din limba franceză de
CRISTIAN FULAȘ

NEMIRA

Editor coordonator: Irina CERCHIA

Ilustrații copertă: desene realizate de Matthäus Merian în lucrarea *La danse des morts*.

Design copertă: Adnan VASILE

Prepress: Alexandru CSUKOR

Tehnoredactare: Magda BITAY

Redactare: Irinel ANTONIU

Corectură: Daniela ASAFTEI

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ÉNARD, MATHIAS

Banchetul anual al confreriei groparilor, Mathias Énard; trad. din lb. franceză: Cristian Fulaș. -
București: Editura Nemira, 2024

ISBN 978-606-43-1969-2

I. Fulaș, Cristian (trad.)

821.111

Mathias Énard

LE BANQUET ANNUEL DE LA CONFRÉRIE DES FOSSOYEURS

Copyright © ACTES SUD, 2020.

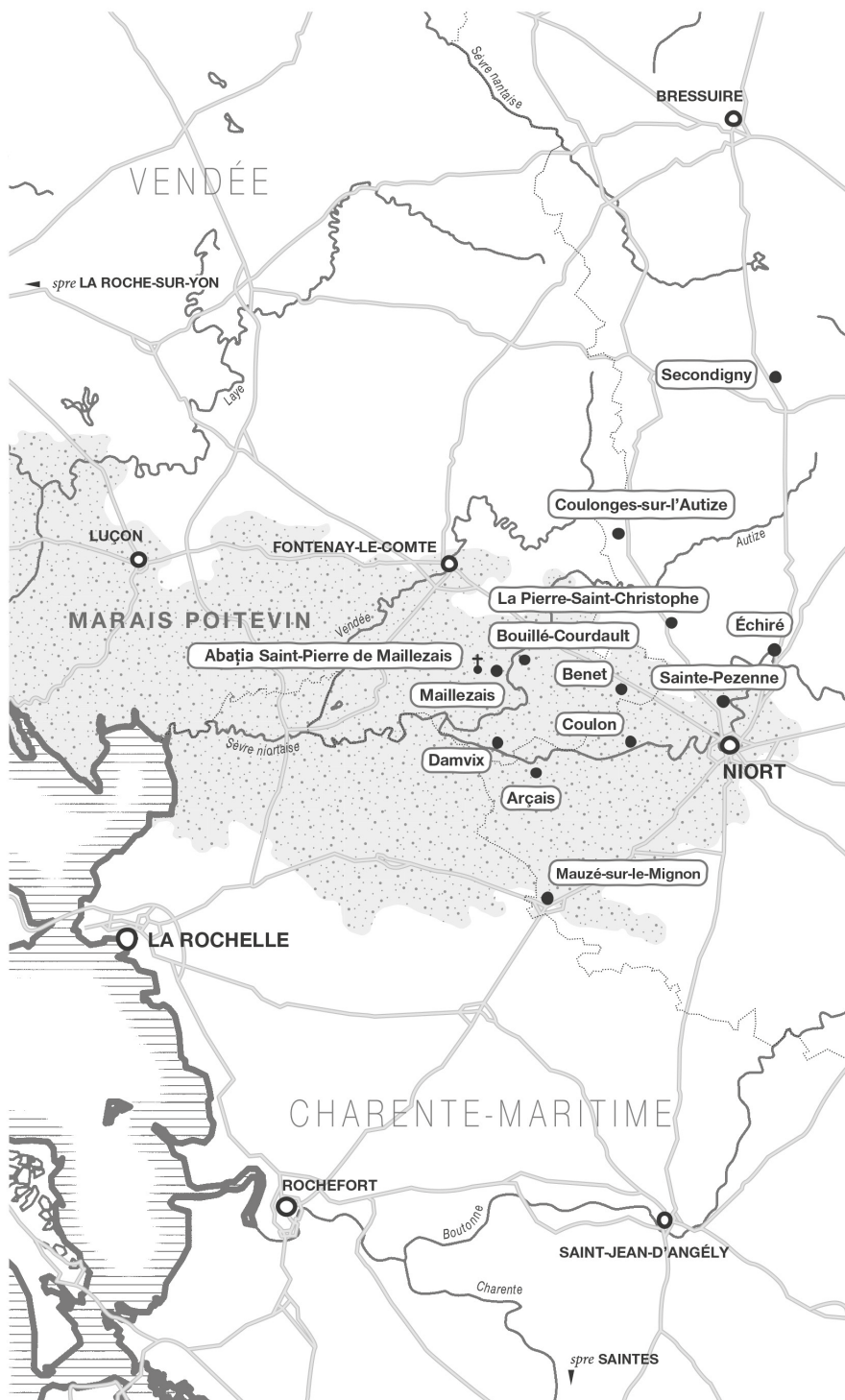
Copyright © Nemira, 2024, pentru prezenta ediție în limba română
NEMIRA FICTION este o colecție a Editurii **NEMIRA**.

Tiparul executat de tipografia PAPER PRINT INVEST, Brăila.

Orice reproducere, totală sau parțială,
a acestei lucrări și închirierea acestei cărți
fără acordul scris al editorului sunt strict interzise
și se pedepsesc conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-43-1969-2

Gânditorilor sălbatici.

„În existențele anterioare cu toții am fost
pământ, piatră, rouă, vânt, apă, foc, mușchi,
copac, insectă, pește, țestoasă, pasăre și mamifer.“

THÍCH NHẤT HẠNH, citându-l pe Buddha

I

GÂNDIREA SĂLBATICĂ

„Oriunde-ți întorci privirea se vede orașul Libourne.“

ONÉSIME RECLUS, *Le Partage du Monde*

11 decembrie

Bineînțeles, am hotărât să numesc acest loc Gândirea Sălbatică.

Am ajuns acum două ore. Încă nu știu prea bine ce voi consemna în acest jurnal, dar oricum vor fi impresii și note care vor constitui materiale importante pentru teză. Carnetul meu de etnograf. Jurnalul de teren. Am luat un taxi din gara Niort (direcția: nord-nord-vest, cincisprezece kilometri, o avere). Pe dreapta șoselei departamentale, peisaje de câmpie, câmpuri interminabile fără garduri vii, nu prea vesele în seara care se lasă. Pe stânga se întindea umbra neagră a mlaștinilor sau așa mi s-a părut. Șoferul a-nnebunit încercând să găsească adresa chiar și cu GPS. (Coordonatele Gândirii Sălbatic: 46°25'4" nord, 0°31'29,3" vest.) Într-un sfârșit a intrat în curtea unei ferme, un câine s-a pus pe lătrat, acolo era. Pe proprietară (șaizeci de ani, zâmbitoare) o cheamă Mathilde. Am intrat în posesia locurilor. Casa mea (apartamentul?) e în realitate partea din spate a clădirii principale, la parter. Ferestrele dau în grădină și livadă. La dreapta am vedere asupra bisericii, la stânga, asupra unui câmp (n-am idee ce crește pe el, lucernă? Am avut adesea impresia că toate câmpurile verzi și joase sunt câmpuri de lucernă), și în față văd răzoare pe care le presupun a fi de ridichi sau varză. Un dormitor, un salon-bucătărie, o baie, asta e tot, dar e deja mult. Când doamna Mathilde

mi-a spus, iată, aici locuiți dumneavoastră, impresiile mele au fost împărțite. În același timp bucuros că sunt pe teren și ușor anxios. Luându-mi ca justificare articolul meu din *Études et perspectives*, m-am năpustit asupra calculatorului pentru a verifica dacă rețeaua Wi Fi funcționează. Un fel de a mă minți pe mine însumi, nu era nimic urgent. Mai mult am trimis mesaje și am stat de vorbă pe chat cu Lara. M-am băgat în pat devreme, am citit câteva pagini din Malinowski și, scufundat în întuneric, am ascultat cu atenție mediul înconjurător sonor. Un vag zgomot de motor în depărtare (centrala?), din când în când o mașină și mai îndepărtată. Apoi am adormit cu burta goală.

Trebuie neapărat să rezolv problema transportului și să cumpăr de mâncare.

12 decembrie

Prima zi de adaptare la noul meu teren. La Pierre-Saint-Christophe marchează centrul unui triunghi ale cărui vârfuri sunt Saint-Maxire, Villiers-en-Plaine și Faye-sur-Ardin. Tot atâtea nume mirifice care dau formă Noii Mele Lumi. Cincisprezece kilometri de Niort, zece de Coulonges-sur-l'Autize.

Am părăsit Gândirea Sălbatică pe la ora zece, dar nu înainte de a-mi da seama că nu sunt singur în apartamentele mele de etnograf: fauna e abundentă. Fără-ndoială, broasca e atrasă de numeroasele insecte, iar pisicile, de broască. În baie, exact între duș și toaletă, am descoperit o colonie de viermi roșii, mă rog, niște filamente roșii vii care seamănă a viermi. Destul de drăguți când nu calci pe ei. Se deplasează liniștiți spre ușă, așa că înainte să te speli trebuie să-i proiectezi cu un jet de apă spre scurgere. Am reușit să-mi controlez dezgustul fără probleme, lucru liniștitor în privința capacității mele de a înfrunta dificultățile muncii pe teren. La urma urmei, până și Malinowski notează că insectele și reptilele sunt principalele obstacole în calea etnologiei. (Cum nimeni nu va citi acest jurnal, pot să mărturisesc că mi s-a părut destul de dezgustător să am viermi în baie și am ezitat un sfert de oră înainte să fac duș.) Mai am o turmă frumoasă de melci pitici, de altfel destul de inofensivi. Cred că, în mare parte, de vină sunt umiditatea și situarea la nivelul grădinii. În fine, ca să scurtăm povestea, am părăsit Gândirea Sălbatică pe la 10 și am mers la gazda mea, doamna Mathilde, ca

s-o întreb dacă există vreun mijloc de a ajunge în oraș pentru a-mi umple camera, a părut foarte surprinsă – Păi, să vezi că nu știu –, nu știa nimic, n-avea idee dacă prin sat trec autobuze. (Azi am aflat că dimineața foarte devreme poți lua autobuzul școlar, dar în el aș arăta ca un bătrân pervers și apoi ar trebui să aștept două ore-n cap până la deschiderea supermarketului, de notat în capitolul *Transporturi*.) Fără fasoane, m-a sfătuit să-mi cumpăr o mașină: în La Pierre-Saint-Christophe e doar un bar de unde nu-ți poți lua decât produse de primă necesitate, cârlige de pescuit, țigări, permise de pescuit. În fine, să trecem peste, măcar n-o să trebuiască să-mi pescuiesc micul-dejun: doamna Mathilde (mai degrabă soțul ei, Gary, de-abia aștept să-l intervievez) a fost amabilă și mi-a împrumutat un scuter vechi, proprietatea unuia dintre copiii lor (de notat în capitolul *Transporturi*), și-o cască neagră, veche, fără vizieră, cu spuma de protecție curgând în fâșii și câteva autocolante vintage (un broscoi care scoate limba, un logo al trupei AC/DC). Am deci un mijloc de locomoție destul de precar, dar eficace. Spre prânz m-am dus la supermarketul din capitala cantonului, Coulonges-sur-l'Autize (drăguț nume), am cumpărat o grămadă de chestii, apoi mi-am dat seama că nu va fi ușor să le car pe scuter: conserve de ton și sardine, pizze congelate, cafea și ceva dulce (ciocolată). Șoseaua departamentală nu știu cât intră șerpuind în oraș și traversează un râu destul de mare. (Autize?) O piață, un oficiu poștal, o biserică, un mic castel, două brutării, tot atâtea farmacii, un magazin de îmbrăcăminte, trei baruri, cam asta e de văzut. Ca să par nonșalant la barul sportiv, mi-am cumpărat ziarul și am băut ceai ascultând conversația, un mod de a intra în contact cu locul. Dialectul local (numit oficial poitevin-saintongez, nu vreau să vexez pe nimeni) e cu siguranță în declin (dar să nu anticipăm: capitolul *Idiomuri*, frumos titlu). Sper să fiu mai norocos la piață. După ceai m-am întors la Gândirea Sălbatică; din cauza unui câine aproape c-am făcut motoreta praf (iață o expresie pe care nu m-am gândit c-aveam să o scriu vreodată) într-un viraj, gata să mă proptesc într-un zid, dar, din fericire, printr-un miracol, am reușit s-o redresez la timp. Apoi am trecut în revistă planul de lucru. Conform ultimului recensământ, La Pierre-Saint-Christophe are șase sute patruzeci și nouă de locuitori. Două sute optzeci și patru de vetre, cum se spunea-n bătrâni. Conform Wikipedia și site-ului primăriei, demonimul e pétrochristophoriens. Dragi pétrochristophoriens, dragi pétrochristophoriens, am hotărât (capitolul *Întrebări*) să fac o sută de interviuri cu voi, alegând persoanele

intervievate astfel încât la final să am același număr de persoane în fiecare clasă de gen și vârstă. Empiric vorbind, mi se pare o idee excelentă. Un an de lucru împărțit în două campanii de șase luni. Grozav. Mă simt plin de energie. Am aruncat un ochi la schița de articol pentru *Ruralités vivantes* și imediat am avut o primă intuiție. E clar, lucrez bine la țară.

12 decembrie, continuare

E ora 2 noaptea, iată, liniștea și singurătatea mă angustează, imposibil să adorm. Aud vietăți târătoare și am impresia că se vor urca pe mine în întuneric. Prea târziu s-o sun pe Lara (a râs în hohote când am informat-o că de acum înainte apartamentul meu se va numi Gândirea Sălbatică), pe chat nu e nimeni. În plus, n-am de citit decât *Argonauții Pacificului de Vest*, *Jurnalul* lui Malinowski și *Anul 93* de Hugo, nimic care să-mi abată gândurile. Mi-e puțin frig, mâine va trebui să vorbesc cu Mathilde să-mi împrumute un radiator. Și-acum? Să joc Tetris, asta o să mă relaxeze.

13 decembrie

Radio: meteo, apropierea Crăciunului etc., etc. Ploaie înghețată, scutul imposibil de folosit. Să cumpăr hanorac, important. Primele ieșiri în sat, de orientare. Am descoperit că-n capătul câmpului de la fereastra Gândirii mele Sălbatică, dincolo de copaci (plopi?), ușor mai la vale curge un râu. Gazda m-a dus să vizitez biserica. Cheia e foarte impresionantă, pe puțin două kilograme de fier forjat. Biserica în sine nu chiar. Decor sărac, destul de banal. Drăguță totuși. Aflat o chestie amuzantă: primarul e și cioclul cantonului sau invers. Citit pe internet un excelent articol despre inventatorul rus al Tetrisului. Un geniu tipul. Ar trebui să-i dea Nobelul, se pare că încă nu l-a primit.

Nimic de semnalat.

14 decembrie

Dormit bine. Pisica mi-a adus din nou o broască moartă la ușă, simpatcă ofrandă, bleah. *Gallia est omnis divisa in partes tres*, spunea Cezar despre Galia, ei bine, locul ăsta e la fel. Am despărțit planul cadastral în